

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V »Edinosti« je mesto.

• EDINOST izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsako leto 2 priloge 7 gl., za polu leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priloga stane 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri uredništvu in v tiskarnah v Trstu po 35 kr., v Berlinu in v Ajdovščini po 45 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prešema uredništvo, via Torrente. • Nova tiskarna.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente.« Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

O poljskem prašanju.

(Dalje.)

Tudi razni ruski listi obsojajo trdo vedenje pruske vlade proti Poljcem; tako pravi »Veštnik Jevropy« govoreč o izgonu Poljcev med drugim to le:

»Pruske izgoni so nov in nevaren precedens, katerega se lahko posluže druge države proti pruskim podanikom. Ako bi povsod tako izganjanje v običaj prišlo, prišli bi k malu na kitajsko stališče, po katerem je potrebno, da se jeden narod od drugega po kitajskem zidu ločuje. Kruti in železni princip ne ostane vedno ideal nemške vlade in naroda.

Poleg ideje narodnosti in države je polagoma vedno bolj spoštovana ideja individualne vrednosti; ljudje se namreč spominjajo, da države obstoje nekoliko tudi za ljudi, za njih blaginjo in mir. Minoli so uže davno časi, ko se je vsak tujec smatral za sovražnika, in ko je veljalo za gosta in neprijatelja isto označenje namreč: »hostis«. Prepozni poskus nemškega državnega kancelarja znova te stare škodovane teorije v deželo uvesti, ne bode se gotovo prišteval njegovim zaslugam.

Torej tudi ruski listi so latih mišl, kakor večina avstrijskih (razven fakcijskih) ter uprek obsojajo pogubno in barbaro Bismarkovo politiko trde, da se iz te moke ne speče dobrega kruha, kajti sčasoma se razne evropske velevlasti morda vendar zavedó in bodo plačevale črno s črnim; kar bi morebiti najboljšo bilo.

Nekoji liberalni ali prav za prav proti — katoliški politiki se, kakor po navadi, čude, da se celo papež v to afero nič ne meša, čeprav je, kakor je iz vsega razvidno, naperjena tudi proti katolicizmu, ker Bismarck hoče s to osnovo širiti priljubljenosti protestantizem tudi mej poljskim prebivalstvom. Tako smo brali zadnji teden v nekem veljavnejšem italijanskem listu odgovor na to prašanje, rekoč, da se je sv. oče umiril ter se noče v te zmešnjave mešati iz tega razloga, ker je Bismarck razupite majevske postave nekoliko odzvel ter da mu papež radi tega dopušča, naj svojo jezo nad Poljci razlije. Da je temu tako, jako dvomimo, ker sv. oče se vedno odločno poteza za katoliško vero, koje vidni glavar je.

To kažejo nam tudi govori katoliških poslancev v nemške zbornici, ki so bili vsi nasprotni obravnavane osnovi. V dokaz nam bodi samo Windhorstov govor, kojega smo zadnjič v izvadki prinesli.

V soboto 27. m. m. je bila v Berlinu seja, v katerej se je vsprjel Dernburgov predlog, naj se vladi dovolji določena pomoč za vzdrževanje in širjenje nemške narodnosti v vshodnih krajinah. Za predlog je glasovalo 108 poslancev, proti njemu le 13, iz česar je razvidno, kakega duha je večina nemških poslancev.

Pod pretvezo pa širjanja nemške narodnosti v vshodnih pokrajinah namerjuje se popolno uničenje Poljstva, koje je sedaj pod viadnim pritiskom jako oslabeledo. Iz vsega pa je videti, da burni elementi v rajhsratu družega ne namerjujejo, nego znova oživotvoriti zloglasni »kulturkampf« in mahati po katoličanih.

Kakor se je tedaj klicalo na boj proti Rimu s pretvezo, da je katoliška manjšina državnemu miru opasna, začinja se sedaj proti Poljcem, ki tudi broje malo več nego dva milijona duš. Železni kancelar ni se sramoval tega boja proti mirnemu in lojalnemu elementu začeti z iz-

vitim obdoženjem, s katerim je pred 15 leti začel boj proti Rimu.

Da ne bode še mirnih časov za katoličane na Nemškem, to je gotovo, kajti četudi je Bismarck zloglasne in tlačne majevske postave nekoliko olajšal, jel je divjati proti Poljcem, ki so tuji katoličani ter jim z germanizacijo v njih deželo siliti in germanško vero — protestantizmom; tedaj je začel drug nekako postaven in opravičen boj proti katoliškim Poljcem v vshodnih deželah.

Kakor je iz vsega razvidno, na Nemškem ne bode menda miru, dokler tudi druge evropske države vmes ne stopo ter ne zabranijo izvršitev teh Bismarkovih osnov, kar je pa naš pium desiderium, ker niti Avstrija in Rusija k temu menda prav nič niso naklonjeni. Bismarkovi železni ukazi se b-žkone vsi izvrše, naj potem listi vsi nad krivico kriče; Bismarkova politika ne priznava menda pravice; kar Bismarck veleva, to se mora tudi izvršiti; on ima sukno in škarje; poslanci njegovi morajo plesati, kakor jim trilasati Bismarck gode; drugi pa naj le kriče nad krivico — pravica je po njegovem menenju močnejšega!

Ne da, zlati časi so prišli v Evropo; kar niso naši očaki učakali, temu navzroč smo mi in mirno moramo gledati, kako se pravičnega in mirnega tlačil in odira in k vsemu ne moremo se upreti.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naša cesarica je z nadvojvodinjo Valerijo 2. t. m. prišla v Baden Baden.

Cesarjevič Rudolf je z visoko svojo soprogo prišel danes ob 10. uri dopoludne v Pulj ter se takoj vkrcal na vojno ladjo »Greife«, ki je odrinola proti Lakromi. Oficijelni sprejem je bil prepovedan.

V *poslanski zbornici državnega zbora* dne 2. t. m. je poslanec Gomperz interpelliral zastran trgovinske pogodbe z Rumelijo. Mej prošnjami je došlo 976 prošenj glede posvečevanja nedelj. Potem se je v tretjem čitanji sprejel zakon zastran pomnožitve vozil na državnih železnicah. Prvi del Türkevega predloga, glede zemljiškega davka se je izročil davkovskemu odseku, drugi del pa zavrnil. Potem je poslanec Türk vtemeljeval svoj predlog glede borsnega davka.

Brambeni odsek je 2. t. m. soglasno sklenol, naj se predloga o črnej vojski vzame v podrobno razpravo. Minister za deželno bran je izjavil, da je pripravljen dati vsako pojasnilo, katero se bode zahtevalo. Minister dalje razjasnjuje uredbo črne vojske, ki ima biti pred vsem drugim praktična. Samo obsebi se umeje, da bodo v javnih službah potrebne osebe oproščene črne vojske. Poslanec Matuš je bil izvoljen za poročevalca.

Proračunska razprava se v odseku utegne danes dokončati in sredi tega meseca v poslanski zbornici pričeti 11. t. m. utegne na vrsto priti Scharschmidov jezikov predlog.

V *socijalističnem odseku* je 4. t. m. pri določbi glede sodne prepovedi razširjanja anarhističnih tiskovin izjavil grof Taaffe, da mora ponavljati, da je nevarnost velika in zato mora vlada največjo skrb imeti za to, da se zakon sklene. Njemu se zdi raz-

širjanje takih tiskovin v nekem oziru nevarniše, nego atentati z razpokljivimi stvarinami.

Ogerski ministri Tizza, Szapary in Szichenyi pridejo danes na Dunaj, da se udeležijo skupnega ministerskega sveta, ki bode v nedeljo pod predsedstvom cesarja. Ministri se bodo posvetovali o raznih vprašanjih, tikajočih se obnovljenja avstro-ogerske pogodbe.

Ogerske poslanske zbornice brambeni odsek je 3. t. m. sprejel predlogo o črnej vojski v podrobnej razpravi.

Na Dunaji se širi vest o promembah več deželnih namestnikov. Baron Weber v Lincu neki stopi v pokoj, grof Schönborn v Brnu pa neki pride na njegovo mesto. Na mestu tega poslednjega ima priti po nekih vestih baron Widman iz Inomosta, po drugih vestih pa Marquis Baquehem iz Opave. Potem bi se moral imenovati nov deželni načelnik za Silezijo. Samo ob sebi se ve, da nam ni znano, ali in koliko resnice je na tem; prodajamo tedaj, kakor smo kupili; kaka promemba pa bi bila tu ali lam uže dobra.

Brnski mestni zastop se je pritožil na naučno ministerstvo proti odločitvi deželnega šolskega sveta, da se mora v Starem Brnu osnovati česka šola. Postavno število otrok je za to šolo dokazano, a vender mestni zastop trdi, da te šole ni treba, ampak jo Čehi zahtevajo samo zaradi priročnosti. Boji so namreč, da ne bi nova šola nemškimi učilnicam odtegnóla kaj učencev. Dosedaj pošilja več českih starišev otroke v nemško šolo, ker je česka šola preveč oddaljena.

Vnanje dežele.

V vshodnjem prašanju imamo te le važniše vesti: V »Pol. Corresp.« se 2. t. m. poroča iz Bukarešta, da se srbska vlada brani sprejeti turški predlog glede edinoga člena mirovne pogodbe in to zato, ker ta člen naglašja prijateljske razmere Srbijo in Bolgarijo. Vendar se misli, da se ta zapreka odstrani in mir k malu sklene. Na večer istega dne pa se poroča, da se je srbska vlada udala in sprejela od Turčija priporočeni mirovni člen. Pooblaščenec so se uže zedinili v vseh točkah, še danes, ali vsaj jutri, podpiše se mir. 3. t. m. se poroča, da je bila podpisana mirovna pogodba.

Iz Belegrada se 3. t. m. poroča: Danes se utegne izdati kraljev ukaz, ki zakaže razoroženje srbske vojske. Kraj se napoti v Niš. — Iz Sredca se 3. t. m. brzojavlja: V cerkvah se obhaja božja služba vsled sklenenega miru in i spomin sklenitve svetostefanske pogodbe. Knez je izdal razglas, v katerem se zahvaljuje požrtvovalnosti obeh balkanskih dežel, ter se spomina sultanove dobrote, ki je dovolil združitev obeh dežel.

Poročilo iz Belega grada od 4. t. m.: Kraljev ukaz zapoveduje razorožitev stojne vojske, pripravljene za vojno, kakor tudi sklicanih domobrancev. Vojni minister je uže ukrenol vse, kar je potrebno. — Poročilo iz Londona od 4. t. m.: Velevlasti so sklenole, da se ima konferenca o posvetovanji turško-bolgarske pogodbe sniti v Carigradu še le potem, ko se sklene mir mej Srbijo in Bolgarijo; prašanje o razoroženju Srbije in Bolgarije ne pride na vrsto, enako tudi ne grško prašanje. Velevlasti so sklenoli, mir narediti na balkanskem polotoku. Berolinska pogodba se bo le toliko razpravljala, kolikor zadeva vshodnjo Rumelijo.

Iz Sredca se 4. t. m. poroča v »Polit. Corrp.«: Danes je knez oznanil vojakom po njih ogledu, da se je mir sklenol. Vojaki in ljudstvo so kneza navdušeno sprejeli, Župan ga je pozdravil z jako gorkimi besedami, hvallil kneževe zasluge i naglašal čute hvaležnosti vseh Bolgarov. Knez se je zahvalil in poudaril, da se ima za svoje vspehe zahvaliti domoljubju naroda in hrabrosti bolgarske vojske. Te besede so zbudile nepopisljivo navdušenost. — Vojna mej Srbijo in Bolgarijo je tedaj za zdaj odvrnena, ali na dolgotrajni mir je malo upanja, ker Srbija je sklenola le prisiljena mir, o bolgarskem prijateljstvu pa noče nič vedeti ter se je tudi odločno izrekla zoper združitev Bolgarije z vshodnjo Rumelijo. K malu nastane tudi macedonsko prašanje, ki Macedonijo Turčiji brez dvombe odtrga, mej Bolgari in Srbi pa novo svado užge. Trajnega miru ne bode, deklor bo Turek v Evropi in dokler se nov red na Balkanu ne utrdi.

V francoski poslanski zbornici je bila 4. t. m. razprava o izgonu princev s Francoskega. Predlog, naj se princi takoj izšeno, zavrgel se je z 345 glasovi proti 195 in sprejel od vlade podpirani predlog, da ima zbornica zaupanje na krepko voljo in čuvanje vlade i naj ona stori, kar se jej po razmerah potrebno zdi ter naj se prestopi v tem prašanju na dnevni red

Papež je 2. t. m. sprejel kardinale, ki so mu čestitali k obletnici njegovega kronanja. Pri tej priliki je papež naglašal potrebo sloge katoličanov zoper one, ki hočejo slogo kalati in slabiti, obežaval je nevredno, z neodvisnostjo nezdružljivo, žalostno stanje papeževnega prestola ter naglašal, da hudobija seje sovraštvo zoper vatican. — Kardinal Angelo Jakobini je 2. t. m. umrl. Bil je papežev državni tajnik, še le 55 leten mož.

Na Italijanskem so se tudi začeli delavci upirati. V Veroni in drugih krajih na zgornjem Italijanskem je nad tisoč delavcev zapustilo delo pri železnicah. Nekoliko delavcev so zaprli.

Grška misli poslati zopet več vojakov na mejo. V ta namen sklicuje rezerviste. Sklep miru mej Srbijo in Bolgarijo ne bode imel nikakega vpliva na grško politiko, ker o tem se Srbija in Grška ničesar nisti bili dogovorili. Grki hočejo nadaljevati svojo dosedanjo politiko. A to ne pojde dolgo. Zmanjka vladni denarja. Ohoroževanja uže stanejo nad 40 milijonov frankov. Kredit Grške se je pa tako zmanjšal, da nikdar ne bode mogla dobiti denarja na posodo.

DOPISI.

Trst, 4. marc. (Strah šolske mladine potreben.) Se dobro se spominam, kako nas so strahovali nekaj učitelji na Vipavski glavni šoli, šiba in le šiba je pela, da je bila groza. Ako kedo ni imel potrebne knjige, ali pisanke, pela je šiba, ako ni znal lekcije ali pa ni spisal domače naloge, pela je šiba; ako ni mogel s premrzlimi prsti precej in lepo pisati, pela je šiba. Zato pa, ker smo vedeli, da šiba je neizogibljiva, imeli smo vedno dvojne ali trojne hlače na sebi, tudi knjige in male deske smo podloževali, da se temperirale hude udarce razsrjenih učiteljev. Pa ne mislite, da so bili ti učitelji duhovni, ker le tem se očitá, da so privrženci šibe; ne, bili so posvetni učitelji, n. pr. izvrstni šolniki Juh, Kapun, Hribar in drugi. No, sedaj je enako strahovanje odpravljeno.

Prav je; ali le to mi je žal, da ni bilo uže takrat, ko sem jaz hodil v šolo. Za porabo šibe in sicer na taki način, kakor

se je nekaj porabljal, ne bi se hotel nikoli potezati. Vendar pa neko sredstvo, mladino v strahu in disciplini obdržati, moralo bi se iznajti. Zakaj? Zato ker samo z besedo učiteljem ni mogoče neposlušnih otrok pokoriti. Ta teorija, od nekaterih pedagogov toliko hvaljena, pokazala se je v praksi jalova. Kdor se hoče prepričati, opazuje naj šol. mladino tukaj v Trstu. V šoli in po koridorih krik in razsajanje; pred šolo in po ulicah lovi, pretepi, drsanje po tlaku, kamnanje. Prava podoba mladih ni jakov! In nota bene, vse to se godi pred očmi učiteljev. — Neki tržaški list je te dni opomnil voditelje šol, naj vendar poskrbijo, da se bodo šol. mladež spodobnejše vedla. Ima pa ta list prav, da učitelje dela odgovorne, ako so učenici razposajeni. Jaz menim, da ne. Odgovorni naj bodo tisti, ki so učiteljem iz rok vzeli vsako sredstvo otroka ustrahovati. Z domačimi nalogami se ne opravi nič. Otrok jo ne prinese; učitelj za zapre, pa bi moral tudi on sam ostati v šoli, ako ne, lahko se mu otrok obesi, kakor se je nedavno nekde v naši Avstriji dogodilo. Tedaj kaj storiti? Nič, naj gré tako naprej, dokler more? Ne, ampak nadzorniki naj se petrudijo, da se o razposajenosti šol. mladine sami prepričajo; potem pa naj sporočajo na kompetentno mesto, da se v tem obziru vendar enkrat kaj stori. Strah je potreben šol. mladini, pa naj bo uže kakoršen koli. Opazovalec.

Iz Rojana, 2. februarja. — (Odhod ž. g. M. Jagodca). — Dobar in unet duhovnik mej ljudstvom obilno dobrega naredi, on mu oznanjuje besedo božjo, krsti deca in potem odgojuje kakor mu sv. evangelje veli, vodi in tolaži v dušnih in telesnih bolečinah ubozeza trpina, kojega se razven dobredelnega duhovna nikdo drug ne spomne, olajšuje in z besedo svetega evangelja na ustih miri sicer zdravega človeka, ki mu pa črv dvoma in huda vest dušo razjeda, kamor pride, za vsacega ima na ustih tolažilno besedo, dober svet ali nauk; sploh dober duhoven je luč, tolažitelj in dušni zdravnik vsem, ki k njemu pritečejo. Količe vrednosti je pa dušni mir in kako srečen je oni, kateri ga najde, ve vsako, kojemu se v prsih ni še zamorila zadnja iskrica vere, prave dušne vodnice. Tisti, ki je poskušal v dušne potrebi k duhovnu priteči, da ga tolaži in umiri, gotovo nikoli zaničljive besede proti katoliškemu duhovnu ne zine, kakor se dandanes žalibog v tolikej meri godi.

Enak unet duhovnik, pravi oče svojih župljanov in dušni njih vodja je tudi ž. gospod M. Jagodec, dosedanji kaplan tu pri nas. Vsako, ki je k njemu v kakej potrebi pritekel, čutil se je potolaženega ter napolnjenega z globokim spoštovanjem in zaupljivostjo do preobrega gospoda. Priljubljen je vsem župljanom z mirnim in človekoljubnim svojim postopanjem tako, da si je vsako, ki ga je poznal, želel, naj bi mej nami še mnogo let tako dobrotvorno deloval.

Ali ko se je vsem omilil, ko ga je vse ljubilo in visoko spoštovalo, razširila se je nevesela novost, da nas uzorni gospod zapusti ter odide v mesto. Vsakterega je ta novica nemilo zadela, ker privajeni smo ga bili tako, da smo se le težko od njega ločili.

Zadnje nedeljo je priljubljeni pastir govoril svojim ovčicam zadnje besedo z lece, kraja, s kojega nam je v osem letih in treh mesecih oznanjeval besedo Kristusa, karai nas, tolažil in podučeval, kako moramo svoje življenje na boljše obrniti; ko je tedaj v nedeljo od ljubljenih in ljubkih firanov vzel slovo, jeli so po cerkvi vsi jokati, kar kaže veliko zaupnost, ki smo jo vsi do priljubljenega gospoda imeli in kako težko pri srcu nam je, ko ga osoda od nas žene v mesto podučevati in srca blažiti mladini na c. kr. ljud. šoli.

Tudi čestit gospod je bil, videč, toliko zaupnost in žalovanje, vidno ganjen in gotovo si je v srcu želel, vedno ostati mej tem ljudstvom, ki se je nanj tako zanašalo in ga ljubilo; v svesti si je tudi gotovo bil, da niso vsi njegovi dobrohotni nauki pali na trdo zemljo, ampak da so svoj sad obrodili.

Na večer istega dne so se poslovili od njega i vrli rojanski pevci, zavešči mu v odhod milo podoknico, koje je ž. gospod v srce ganjen na oknu poslušal.

Mili Bog ohrani vrliga gospoda še mnogo let čilega in srečnega v novej službi; rojanskim župljanom ostane vedno v blagem spominu. Tem potem kličemo mu še enkrat: Z Bogom!

Iz koperskega okraja dne 2. marca. V tem okraju napredujemo; skoro povsod imamo čitalnice, ki nam v tem predpustu prirejajo prav lepih veselje. Tudi v Marezigab, da si prav malem kraji, pokazali so vrli čitalnični udje, da s združenimi močmi se marsikaj doseže. Priredili so dne 28. febr. lepo veselico, da smo se zbrali v obilem številu ter posvetili omenjeni večer v svoje prijetno razvedrenje domovini in našemu milemu narodu v napredek in ponos.

Dvorana, v kateri se je vršila veselica, bila je prav ukusno okrašena se ze-

lanjem, zastavami itl. Občudovati smo morali navdušenost za našo stvar mej tamšnjimi rodoljubi. Točke vzporeda so se izvršile v občo zadovoljnost. Takih govorov, kakršnih smo slišali v Marezigab, ne sliši se povsod.

Poslušalci se niso zgenoli mej interesantnim govorom čest. g. P. — ka; še dihati si niso upali močno, da jim ne uide kaka beseda, ker škota bi je bilo, če prav je govor trajal dobre pol ure. Tak učeni govor more le strogo izobražen gospod sestaviti in izvršiti. Hvalevreden je tudi govor g. D. — ta; odlikuje se po sestavi in obsegu; tudi glas g. govornika in modulacija sta v to odlična.

Pri besedi sta pela šmarski in lazaretski pevski zbor. Šmarci pod vodstvom g. K. jako napredujejo v petji, čuditi se je, koliko pesem so se naučili v prekratnem času petih mesecev — in pa tako dobro. V vzporedu so peli »Pesem koroških Slovencev« — »Frankopanska« (pl. Zajc) — »Slovenec sem« — in »Naglo bratje«, toliko dobro, kolikor se največ more zahtevati od pevcev, ki pred petimi meseci niso imeli pojma o lepem umetnem petji.

Lazaretski pevec pod vodstvom g. V. so se skazali z svojim prijetnim glasom, ter kako je treba občutljivo in natančno peti. Njihove pesmi v vzporedu so bile: »Jadransko morje« — »Davorija« (F. S. Vilhar) — »Slovenca dom« — in »Iskrica domorodna«, ki so se pele prav dobro, pri prvi polovici prve pesmi po nesreči niso bili prav združeni, a to so k malu nadomestili z drugo polovico in z drugimi težkimi pesmami, ki so se pele v pravem pomenu besede izvrstno, tako, da boljšega petja v Istri ni mogoče zahtevati.

Mej posameznimi točkami in pri plesu je svirala šmarska godba; nekateri komadi so bili prav težki, a vendar dobro izvedeni. Izurila se je ta godba od lanjskega leta jako povoljno. Veseli nas, da Šmarci tako napredujejo, prizadevanje nekega »Bodca« — da bi Šmarcem pri tem oviiral — je in bo vedno prazno in brez pravega prida, če tudi je še mej čistim žitom kako snetljivo ljuljino zrno.

Lepi dobinki so bili pri srečkanji, le škoda, da je bilo le pet ljudi srečnih, mi smo morali žalostno gledati, kako je ta nesel svoj prst, oni svoj dežnik, tretji svoj robec, četrti svojega živega petelina in slednji svojega živega zajca domu. Naj bo — vsem ni dana sreča!

Po jednej uri odmora bil je ples, pri katerem smo se prav fletno sukali. Mej večerjo in plesom sta pela omenjena zbor, zdaj posamezno, zdaj skupno, tako lepo in navdušeno, da je bilo mej nami pravo veselje.

Marezijanom pokladam gorko na srce naj dane besede tega dne ne pozabijo. Pokazali ste se vrli narodnjaki in zvesti državljani. Le tako napredujte in zmaga bo naša. Bog vas živi!

Z kopenske meje, 5. marcija. (Suum cuique.) V 18. št. »Edinosti« objavil je g. Kraševc dopis iz Komna, z kojim opisuje veselico, ki jo je priredilo kopensko pevsko in bralno društvo »Lira«.

Poročevalci takih veselice morali bi biti objektivni, t. j. nepristranski, in dolžnost bi jim morala biti javiti čitajočemu ljudstvu pravo resnico in ne le hvaliti, kar sploh ni hvale vrednega, a tega načela se ni držal g. Kraš, ter je vse zasukal po svoje navada in obrnel ob jednem svoje pikajoče želo na neke kopenske gospode, koji se niso ove veselice iz katerihkoli si bodi vzrokov udeležili.

Za to prosim g. urednik, da objavite moje vrstice, oziroma pojasnilo in popravek ovega hvalisajočega dopisa, ker sem bil pri veselici prisoten, da svet pravo resnico izve. G. K. pravi, da onega dne začelo je snežiti jako močno, — nekim osebam v zadovoljnost.

Tukaj je pristna prislovica: Wie der schelm ist, so denkt er von andern. G. K. meni, da ako se on veseli, kedar se drugim slabo godi, da je to istina tudi naopak. No, pustim mu to veselje, a vendar povem mu javno, da on ni še iznašel »pültra« za take tajnosti, t. j. da bi videl on onim osebam na dno njih srca, da bi vedel njih misli in želje.

Škoda pa, da ni g. Kr. objavil in povedal čitateljem »Etin.«, s kako zastavo je »Lira« čakala »Sokolca« in kakšna zastava je vihrala na g. Al. Štr. poslopju. Čudno, da taki Slovenci, ki imajo patent za narodnost, ve vedo, kakšna mora biti slovenska zastava.

Nadalje g. Kr. hosano poje g. učit. Luzniku, češ da je v tako kratkem času za Komen res lep pevski zbor jako dobro izvežbal.

No, jaz sedaj ve vem, komu bi verjel, g. Kr. ali dopisniku lanske »Edin.«, ki je javil, da obstoji pevski zbor v K. uže 22 let. Ako je prvo resnično, potem moramo povedati, da g. Luz. ne more nikdar samo z mladimi pevci nastopiti. Ako je pa drugo resnično, potem negre hvale gosp. Luz. za izvežbanje, ampak bivšim pevovodjam. Ako pa mladi in stari pevci skupaj pojo, moram resnici na čast povedati, da se še najbolj izvežbane, stare in obče zvane pesmi ne pojo pravilno po taktu, tako, kakor zahteva glasbena teorija. —

Tedaj g. Kraševc pohvalo v malho, kajti »Lirini« pevci so samo eno pesem peli na odru in še te ne prav dobro, ostale komade pel je mešani zbor; pač dokaz, da brez njeznega spola se ne da z »Liro« paradirati. Sapientia sat!

Ako so »Lirini« pevci, ki baje tudi cerkveno petje goje, kaj hvale vredni, naj se pokažejo v cerkvi na koru: koliko so vredni, a malo kedaj jih slišimo, pa kaj slišimo? — Še organista g. učit. Luz. malokedaj pri sv. maši (ob 7 uri zj.) orglati slišimo in vidimo in le Abram mu je substitut, kar pač znači, da g. Luz. še leži v Morfejevem naročju in nam je v overilo, da je res še pozno v noč pevce vežbat pri . . . . . in žalosten, a eklatanten dokaz, da svoje dolžnosti ne polnuje, akoprem je kot organist plačan. Fiat! — Videant consules!

Da je g. učit. Luz. »Pevčevo kletev« jako dobro deklamoval, je res debela raca na vodi, kajti g. Luz.-ovo deklamovanje je pač kazalo, da ni iz dr. Lavrič-evih učencev šole.

Gledé pozdrava ali govora g. govornika pa omenim le, da bi bolje storil g. govornik, ako bi se bil tačas učil različne S. S. S., koji so potrebni možu, kakor je on, da bi se mu ne rogali in smijali na merodajnem mestu. — Sploh je neumestno grajati »nasprotnike« jako koristnega društva, ker jih ni, kajti v Komnu ni nikdo nasprotnik »koristnemu« društvu, ampak je nasprotniki delovanju, ravnanju, obnašanju, vedenju itd. nekotih društvenikov »korist. društva« marsikomu ne ugaja. Capiat, chi — — — — —

Edino, kar vam, g. Kr., pustim veljati, je to, da se je igra: »kateri bo« še precej dobro obnesla, a to ni čudo, saj je bila igra za večino igralcev pogreta rihta.

G. Kraš. dalje trdi: »škoda, da Komen nema ni ene lepe kaj vredne dvorane. No, g. »avtmann« se vam, g. Kr., za lep poklon lahko srčno zahvaluje; est modus in rebus.

Tudi pravi g. Kr., da »vsak je želel si želedec potolažiti« (Blagor lačnim, ki so k veselici šli) in da »pri kaplici vina (dobrega — ali slanega — kahi) se je vršilo več napitnic«. Tukaj so g. Kr. ostali v peresu neki znani »pridevniki«, ker ni nič povedal: je — li bil »rižota« za . . . . . ali za . . . . . O »Katzenjamerju« tudi molči, da-si so se mu v »višnjem« ponedelju lasi ježili; — tudi »dobro«.

Da so se potem zares »po domače zasukali«, je istina, kajti tudi »salto mortale« ni manjkalo. Goethe je rekel: mehr lichte, a jaz pravim: več omike in takta bi bil pri tem narodnem plesu od gg. udeležencev (ne mislim vseh, ampak dotičnih) pričakoval, kajti »zelena red«, kakor g. Kr. sam v svojem dopisu trdi, »ni bilo mogoče« narediti. — To je lepo, prav lepo / kajti samolpoved je najboljši dokaz za resnico.

S tem končam svoj dopis, ki je bil provociran, omenivši, da »nasprotni duše« (kali), koji se g. Kr. spominja, v svojem neolikanim dopisu, so že večkrat ad oculos dokazale, da so bile »Lirini« že dobre duše, kedar je šlo za to ali ono, kar raje zamolčim, ker nisem vajen vsake stvari na veliki zvon obešati: Suum cuique!

(X—Y).

Iz Labinskega konca februarja 1886. (Izv. dopis). Novoizvoljeno občinsko odborništvu v Labinu se je zbralo prvi krat k javnej seji meseca januarja t. l. in si za svojega poglavarja izvolilo prejšnjega načelnika gosp. Ivana Škampića. Opomniti je, da sta pri Labinskem županstvu dva tajnika, eden za mestice Labin, drugi pa za zunanje kmetijske občine, zraven teh dveh plačuje se še poseben pisar.

Če prav je v novem odborništvu nekoliko narodno mislečih odbornikov, vendar nemamo upanja, da bi se stvari koliko na bolje obrnole, ker je še zmeraj večina tajnjanskega mišljenja. Kako bi se pa tudi moglo kaj boljega pričakovati za občino, ko se še vedno sliši tožba siromašnega kmeta, da se mu še malo številno ovac ne pušča pasti po občinskih pušnikih, ker je vse z občinskim davkom obloženo. Tudi tožbo meščanov, če je resnična, zdaj kmetje laiko slišijo in razvidijo, ker je vsajeden od vsake kmetijske občine v odborništvu. Meščani namreč tožijo, da imajo tudi oni velike troške za mestne potrebe, za razsvitljavo, za zdravniko in vzdrževanje šole, ker še nemajo lastnega šolskega poslopja, ampak morajo plačevati najemščino.

Tudi za mestice smo ni upanja, da bi se od sedajnjega odborništvu kaj dobrega in koristnega ukrenolo. Kako bi se pač del obrniti prvi občinski svetovalec g. baron Jakob Lazzarini, da bi se pregledala poslednja volja njegovega pokojnega očeta in bi se poleg nje novi občinski imenik sestavil?

Kako bi se mogel vendar takemu heroičnemu činu udati prvi meščan gospod Škampić, da bi se potrebno posojilo vzelo od provincije za zidanje novega šolskega poslopja in bi se tako opustila njegova temna hiša, katero je občina za šolo v najem vzela in bi se mestice s časom osvobodilo tega davka?

Kar se tiče pravosti, bode tudi sedajšnje odborništvu šepalo, kakor je prejšnje. Mi govorimo tukaj relativno t. j. kolikor je mogoče, da so mnogokrat prvi meščani z svojimi izgledi krivi versko pravskemu propadu. Sploh se vsa isterska mestica ne morejo ponašati z pravostjo, ker se malo brigajo za verske dolžnosti in versko pravni čut. V Labinu se sliši govoriti, da so za to duhovni pastirji, oni naj tedaj skrbe, da ne bode pravost propadala. Res je, da so zato duhovni, ali tudi meščani morajo svoje storiti, da hodijo radi v nedeljah in praznikih k sv. maši, da hodijo tudi pridige poslušati in tako lepe zglede svojim otrokom dajo. Tukaj se sploh jemlje obzir le na zunanjost, meščani gledajo samo na lepo izgovarjanje in na okusno obliko pridigarja, ne pa na obseg pridige. Tako smo imeli priliko mnogokrat slišati: O, ko bi pridigoval kakš Fra Valle, kakš Volponti, ki so bili pred 20 let tu postni pridigarji, ki so prišli iz Italije, še bi hodili poslušati besedo božjo, ali zdaj, ko nemamo takih pridigarjev, ne hodimo. Tako govore starši doma pred svojimi otroki in jim s tem mrazijo sedanje duhovne pastirje. Najbolj čudno pa je to, da tako imenovana inteligenca duhovne pastirje, edine reprezentante pravosti, smešni in ponižuje.

Nadejamo se od sedanjega občinskega odborništvu, da bode ono soglasno čast in vpliv duhovnih pastirjev branilo in se sprotivilo disciplinarnej preiskavi, ako bi kdo duhovnika tožil zato, ker je posvaril otroka v šoli, kakor se je lansko leto tukaj v Labinu zgodilo. Pa zakaj se je duhovna tožilo? Zato, ker ni njih liberalnega mišljenja; zato se tudi duhovnom preti, da jih bodo škofom tožili in nepokvarjenemu kmetiškemu ljudstvu črnili. To se ne pravi pravo koristi občinske zastopati in gojiti, ampak ponižati duševno pravsko površje.

Očitno moramo povedati in se potožiti, da je napredek otrok v šoli iz predmestja slabši, nego otrok iz mesta. Ali kaj je temu vzrok? Etno le učni jezik, katerega otrok ne ume. Hvaležni bi bili, ko bi vsakih deset let le eno slovansko dete tretji šolski razred spohvalnim vspehom izvršilo.

Kar se tiče patrijotičnega mišljenja in duha, moramo se čuditi temu, da so ob času zasedanja Bosne nekateri višji Labinski dijaki od domače armade v Italijo pobegnoli. Še bolj se moramo čuditi, da sta pred kratkim dva tukajšnja priprosta mornarja z neke c. kr. korvete, ki je v vnanje kraje jadrala, pobegnola. Zakaj in kako je mogoče, da se kaj takega v takem malem mesticu more zgoditi, ne bomo tukaj preiskovali, vendar pa ne moremo zamolčati, da so poprejšnje občinske oblasti jako gospodni šle na roko, kar je zdaj hvala Bogu, vse drugače. Dokaz temu so nam novine, katere vsak najmanj pogrešek pri c. kr. šolskih oblastih prerešetajo.

Tudi o tem obziru bi moralo občinsko odborništvu skrbeti, kako bi se patrijotični duh poživljal in pokrepčal, da bi s časom lahko samo konservativni možje v občinskem zboru sedeli. V tretjem volilnem razredu je nasprotna stranka za zmeraj potolčena, v drugem pa je zmaga pri sedanjih razmerah skoraj nemogoča, mogoče bi bilo v tem razredu zmagati, ko bi se konservativna meščanska stranka kmetiškeje pridružila in tako imenovane »Zadke« za 20.000 fr. odkupila, potem bi bila zmaga tudi v drugem volilnem razredu gotova. Zato oni anonimni list, kojega je censor iz P. . . . . tukajšnjemu patrijotu poslal, ni bil na pravem mestu. Svetovali bi omenjenemu censoru, da se drugič o tej stvari bolj osvedoči, kakor se je sedaj in naj dobro premisli, komu in zakaj take anonimne liste pošilja. Za sedaj mu drugo ne odgovorimo nego: »Diffamare cave, nam revocare grave«. V prvem volilnem razredu bi zmaga ne bila težka, ko bi se volitve udeležili vsi duhovni in učitelji.

V Velikem dolu dne 2. marcija 1886. Ljuba Edinost, akoravno vsaki teden dvakrat v to dolino priromaš, vendar ni edinosti med prebivalci te solzne doline; bi se znal kakšen čestitih bratcev temu čuditi, a tu ni nič čudnega, kajti vsaka stvar, ki se propadu in pogubi bliža, zgubi vso edinost.

Opisati hočem tukaj žalostni stan tukajšnjih prebivalcev, da je mala in ubožna občina je razvidno s tega, ker plača vsega čistega zemljiškega, hišnega, trošna najemnega pridobinskega in dohodinskega davka na leto le 483 for. 12 kr. h le tem davkom pa spadajo vse druge doklade, katere presegajo trikrat čisti davek.

Pomislimo si nadalje, da tukajšnji ubogi občinarji morajo sami vzdrževati cerkev in skladati za cerkvene pripravne, za stanovanje gospoda vikarja, plačevati g. vikarja, organista, cerkvenika, križnosca, nadeje plačevati zaslužek občinskemu tajniku, občinskemu čuvarju i t. d., akoravno te zgor omenjene davščine niso vsaka za se prav velike, vendar kadar se vse te davščine na kmetovalca zavaljo, postane težka in ne prenesljiva butara. K tem zgor navedenim starim in opravičenim davkom, se nam je vrnol, odkar sedaj čestiti gospod župnik Jakob Doljak v Komnu bivajo, še en čisto novi in ne

opravičeni davek, akoravno ni prav ogromen, ker obstoji le z dveh voz drvi, ali 7 for. na leto. Vendar ako se dobro pomisli, je preobčutljiv, kajti kdor je uža s težo velike butave obložen da komaj pod isto giblje in ako se mu le še n funt priloži, se bo gotovo moral na tla zgruditi.

Poglejmo še nekoliko bolnišne stroške tukajšnje občine, tukajšnji občinarji odrajtujemo o t leta 1876 naprej vsako leto 50%, dokate k vsem izravnim davkom; leta 1878 smo pa odrajtali 100%, in pri vsem tem nam je bolnišni dolg na 1632 fr. 82 kr. narasel, bi znal kdo ugovarjati, zakaj vozite toliko bolnikov v bolnišnice, tu ni tako. Vsi ti občinarji, ki doma v občini bivajo niso nič, ali pa prav malo teh stroškov napravili, temuč sami taki, ki jih noben tukajšnji občinar skoraj ne pozna in tudi isti te občine ne poznajo, toraj za takimi je največ teh ogromnih stroškov.

To je vendar zoper božjo postavu, kajti nikder se ne bere, da bi Bog ukazal ljubiti svojega bližnjega bolj kakor sebe, ker za tiste ljudi ki v bolnišnici bivajo, moramo plačevati z travnike, zdravila, meso itd., kar sami za se nemoremo; da je to resnica, se razvidi iz tega: od tistega časa, ko sem podpisani za mrliškega ogleda, jih je v ti občini čez 100 amerlo, a vzimši dveh ali treh vsi brez zdravlil in brez zdravnikov, v boleznih je tukaj postrežba več del ta, dokler bolnik prav ne obnemore, ga prehranjujejo z navadnim žvečem, krompir, polenta, repa, ječmen itd. kakor ostalo družino, kadar pa popolnoma obnemore, da ne more več nobene jedi zaužiti, poiščejo, ako je kakšna kokoš pri hiši, isto zakoljejo in mu jo po malem v jed pripravljajo, od katere bolnik pa malo ali nič več užiti ne more, tako se v resnici tukaj godi.

Vrnimo se nazaj h bolnišnim stroškom, in na vse zadnje recimo, naj si bodo za Petrom ali za Pavlom, da bi bili isti saj pravično računjeni, a dvomim, kar bo razvidno iz enega samega dogodka, ki ga tukej napišem.

Pred nekaj leti se je Miha Vodopivec h. št. 28, iste občine z vso svojo družino v Trst preselil in ko so kozce leta 1884 v Trstu razsajale, je zbolela tudi na ti boleznih žena zgor navedenega Marjana Vodopivec, in ko v doli županstvo račun za bolnišne stroške, od navedene potrjati in bolnišnici v Trst odrajtati, je stalo zapisano: vstopila v bolnišnico dne 1. decembra 1884, odšla iz bolnišnice dne 24. januarja 1885, 55 dni po 84 kr. na dan znaša 46 fr. 20 kr.

Ker dobro omenjeno žensko poznam, se podam v Trst, da jo izprašam in da se o istini prepričam. Ko jo v Trstu vdohim, jo vprašam, če je bila res v bolnišnici in koliko časa da je bila, odgovori mi, da je bila 14 dni, ker sem imel seboj izkaz od bolnišnice, ji pokažem in ji rečem: tukaj stoji pisano, da ste bila 55 dni in ne samo 14, ker mi trdo ugovarja, da je bila le 14 dni, se podam v bolnišnični urad ter peljem ženo seboj in tam po dolgem dokazovanju in pregovarjanju so rekli, da so se pomotili in da res ni bila ko 14 dni in so na moj izkaz zapisali le 11 fr., a 46 fr. 20 kr. pa zbrisali, kar tu še vse lahko dokazem.

Ako se nam pri družih bolnikih, ki jih niti ne poznamo, tako godi, lahko plačamo čez polovico stroškov tudi po krivici. Zdaj sklenem svoje pisanje in na ves glas zakričim z gospodovimi jogri, ki so bili na morju v Veliki nevarnosti se potopiti.

»Deželni, državni zbor in visoka vlada, pomagajte nam, oko ne, pogledamo.«
Jožef Trobic
župan.

V Sudi na otoku Kreta 20. februarja 1886. Morda zanima vaše bralce iz domačih tal, katera sicer plavajo v tujej daljavi, kaj izvedeti. 16. dan t. m. smo se pripeljali v to prav tako lepo, kakor znamenjeno luko. Z donečimi topovi smo naznanili svoj prihod in iz mnogobrojnih jeklenih in bronenih žri se nam je ozdravilo. Razven naše fregate »Radeckia in topničarke »Krke« smo našli tu edenajst brodov angleških, šest turških in pet laških. Med temi vozijo prvi in zadnji po tri oklopnice in mnogovrstne druge ladije. Turki pa se samo z navadnimi parobrodi in eno korveto zadoste.

Vse kuri ter je vsak čas pripravljeno odpluti, ali kak drug »manever« izvršiti, a kaj prav za prav čakamo, to nam ni znano — in morda vi bolj srečni Evropci, ki morete vsak dan brzojave čitati, to bolj veste — k nam pa le vsak osmi dan parnik novine prinese.

Včeraj sta se pribizale ruska oklepnic »Dimitri Donskoj« in pa v Trstu znani »Plastun«.

Zopet pokanje in »grmenje topov, zopet pohodi zapovednikov in zopet vsak zase lepo iz svojih dimnikov puši, kakor bi tobak v znamenje miru pušili.

O kopnem vam ne morem še nič povedati; kajti vedno deževanje nas je zadržalo uro odajeno mestice »Kretos« obiskati. Pričakuje se dan za dan nemška oklepnic »Fridrich Karle« in sliši se, da Grki z 30 torpednicami in z podmorskimi čolnom (Nordenfeld) namerj vajo upornike na Kreti podpirati — Turki čuvajo in so

precej momčadi tu nakopili. Otok pred našo luko je dobro armiran.

Domače in razne vesti.

Nj. Visokost nadvojvoda Karol Štefan je se svojo vis. suprogo nadvojvodinjo Marijo Terezijo dospel v četrtek v Trst, in se nastanovil v Hotel de la Ville, včeraj zvečer je odšel v Reko, kjer se vkrcna na jabo Fantasia v Veliki Lošin, kder ostane 4 tedne v svojej villi. V Lošinu delajo velikanske priprave za sprejem visokih gostov. Mnogo hrvatskih sonetov v ta namen se je tiskalo tudi v našej tiskarni. — V Trstu je bil prepovedan vsak oficijelni sprejem.

Gospod deželni namestnik baron Pretis je v četrtek z brzovlakom prišel z Dunaja; vlak je vsled snežnih zametov za 40 minut zakoesel. Jeli gospod namestnik v gubah svoje toge prinesel županovo potrjitev, tega danes še ne vemo, to pa je gotovo, da se našej radovednosti v malo dneh ustreže. V postu.

Slovanska čitalnica v Trstu priredi danes v soboto 6. marcija 1886. v svojih prostorih (Monte verde) svojo zanjno plesno zabavo v predpustu. Začetek ob 9. uri zvečer.

Ženski oddelk delalskega podporega društva bote imel jutri o nedeljo 7. marca v salonu Monte verde, kakor uže znano, svojo letošnjo predpustno veselico s plesom. — Vstop j dopuščen le udomita po udih povabljenim. Maskam ni dovoljen vstop, pač pa v narodnih nošah oblečenim.

Tržaški »Sokol« priredi vtorek 9. marcija plesno zabavo v prostorih »Slovanske čitalnice«. Začetek ob 9. uri zvečer. — Gospodje člani, kateri želijo vpeljati goste, naj se obrnejo na odbor ali gosp. Anton Bonnetta, P. S. Catterina 1, Martin Kržeta P. S. Giovanni 1, Ivan Valenciča, Via nuova 39, kjer dobe vstopnice za iste.

Razpisana je služba pisarniškega oficijala pri c. kr. finančnem vodstvu za Primorsko; prošnje se imajo vložiti do 28. t. m. pri omenjenj gosposki. — V tržaškj mestnej bolnišnici je sprazneno mesto zdravnika asistenta, plača znaša 500 gold. stanovanje je prosto. Otda se služba za štiri leta, more pa se podaljšati; prošnje se imajo vlagati pri mestnem magistratu.

Lloydov parnik Arciduchesa Carlotta je 3. t. m. zjutraj ob štirih, ko je hotel odpluti iz lošinske luke, zadel na Privlako i na njej obtičal. Popotniki, silno prestrašeni planoli so iz kabin na krov, ker so mislili, da je kotel počil. Pomirili so se še le, ko jim je kapitan zagotovil, da ni nobene nevarnosti, vendar pa je njih več zahtevalo, naj se na suho skrcajo, kar pa vsled silno slabega vremena in velike teme ni bilo mogoče. Opoldne so parnik izvlekli s Privlake, poškovdvan je precej.

Tržaške novosti:

Veliki ples društva »Austria« v četrtek je bil če ne največji, pa vendar najlepši in najelegantnejši elite-ples v tem predpustu. Gledišče Armonia je bilo kar od vrha do tal v najlepših, najdražih cveticah in drugem lišpu, lože napolnjene s prelepitimi in uenitnimi damami. Ples je obiskala vsa prva patrijotična gospoda Trsta. Gospod namestnik, fml. Kober, dvorni svetovalec Rinaldin, predsednika Defacis, Mozetič, viši držav. pravdnik Urbančič, namestni svetovalci Schemerl, Krekič in drugi, namestni tajnik vitez Conti itd. Plesalo se je do jutra. Na plesu so bili tudi Slovenci močno zastopani.

Pevsko društvo Sinico, ki je uže večkrat napravilo kako irendentarsko demonstracijo, je vlada razpustila, ker je uže zopet pripravljalo večjo demonstracijo zaradi izida mestnih volitev v lahonskem zmislu. Patrijotje obžalujejo, da je ta korak tako osamljen.

Vreme. Po dolgotrajnem suhem, a mrzlem vremenu, dobili smo v sredo dež. Venec nad Trstom pa je bil nekoliko pobejen; iz zunanjih krajev pa so prišla poročila, da je padlo mnogo snega, na Preletu toliko, da je cesta zaprta; sploh je bilo vreme na široko po Evropi jako slaboj; tržaški brzojavni ured uže davno ni imel tako slabih potez v daljne kraje, kakor v sredo in četrtek, skoraj na vse strani so bile poteze zaradi slabega vremena pokvarjene in trebalo je posrbnega truda in razuma, da so se poslanice dalje brzojavile brez zdatne zamude.

Lotriškega kolektanta Jožefa Bratli je včeraj v nekej go-titni na trgu Valle zadela kaplja in je precej umrl.

Mali pust v Trstu z vsakim letom sgublja na veljavi. Otročji korzo v četrtek popolnoma bil je letos še neznatnejš nego lani, le kakih 10 kočij se je vozilo po velikem trgu. Čez par let bode otročji korzo popolnoma propal brez vsake škode za civilizacijo in moralo.

Nesreča. Denes zjutraj je nek kuplar redoma Notranjec na tukajšnje železniški postaji nesrečno padel iz vagona pod ko-

lesa drugega vagona, kateri vagon mu je šel čez noge. Vsega polomljenega so ga izvlekli izpod voza, pa je precej potem umrl, ter zapustil vdovo in dvoje otrok.

Tepeži. Dva rokodelca, Furlana, in en godec, Nemec, bili so te dni v tepežu tako močno ranjeni, da so jih morali peljati v bolnico. Po Trstu se večkrat vidi italijanske čudne obrtnike, kateri si z opico in orglicami kruh služijo. Takega obrtnika so te dni trije delalci napadli na javnej ulici ter ga močno pobili, češ da nema tukaj nič opraviti, potem pa so pobegnoli.

Policijsko. Zaprli so 28 letnega fakina Mihaela Skopica, ker je vkradel nekemu trgovcu se železnilno sodček žebijev, nadalje so zaprli 16 letnega sodarja Tomaža Turco iz Kormina, ker je na kolodvoru vkradel vrečo ovsaj; prav tako fakina Jožefa Samsa, ker je v novej luki kradel pomeranec, zaprli so nadalje 18 letnega zidarja Ferdinanda P. iz Zgornje Čarbole, ker je v pijanosti in jezi hotel zaklati lastno mater. V neki prodajalnici v ulici Mude vecchla so vdrli nepoznani tatovi, pa policija jih je prepodila. Vdrli so tatovi tudi v magazin firmi Klasing e Comp. v ulici Materizza, pa niso našli ne denarj, ne drugih vrednostih stvari, zato pa so vkradli nekoliko gob, 2 suknji in eno srebrno uro, ter so nezadovoljni odšli po jako težkem in nevarnem delu. — Zaprli so te dni »opet 3 ponočne frajljice.

Hanka »Slavija« sklenila je v mesecih oktober, november in december 1885. 12.434 novih zavarovanj za 14.930.821 gl. 64 kr. kapitala ter je zato prejela 449.503 gl. 03 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škodo plačala je v teh treh mesecih 190.342 gl. 49 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 1.565.696 gold. 49 kr. V posojilnica bilo je vtem času naloženih 4.10.325 gl. 07 kr., na zemljišča posojenih pa 605.920 goldinarjev 88 kr. Gasilne brigadnice dobie so tri občine. — Od 1. januarja do 31. decembra 1885 bilo je sklenenih 68.461 novih zavarovanj za 74.565.328 gl. 80 kr., ter se je vplačalo zavarovalnine in pristojbin 1.866.815 gl. 55 kr., izplačalo pa za škode 725.976 gl. 71 kr. Samoupravna društva za zavarovanje pokojnim postajajo od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da štejejo do konca decembra 1885 že 1400 članov, ki so skupno zavarovali 155.440 gl. 32 kr. pokojnin in zato obvezali se vplačati 558.122 gl. 08 kr. vlog. — Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno in hitro množi, kajti konec-m decembra 1885 imel je že 59.122 gl. 48 kr. premoženja.

Velika starost. V Budimpeštu je zadnji vtorek umrla žena, po imenu Debora Klein, ki je 116 let živela na tej borney zemlji. Bila je vdova, moža je zgubila uže v mladosti, spominala se je njega še dobro, a ni več vedela, kakošen je bil.

Repate zvezde. Na nebu se zdaj z daljnogledom opazujejo tri repatice. Ena izmed teh, katero je prvi lansko leto opazil Amerikanec Brook, oddaljuje se uže od zemlje in se k malu popolnem zgubi, obe drugi pa se počasi približujeta in se bosti od konca meseca aprila tudi s prostim očesom prav dobro več tednov videli ter bosti jako lepa prikazen na nebu. Precej dolgo časi se bosti druga drugej bližali ter se pomikali proti severju; okoli 30. aprila pa se ena začne zopet umikati in zgine na severnem zohodu. To repatico je 2. decembra lanskega leta prvi opazil Barnad v severnej Ameriki in zato se imenuje tudi po njegovem imenu »Barnadova repatica«; drugo repatico pa je prvi zagledal Fabry na pariški zvezdarnici 1. decembra lanskega leta, in zato so jo krstili tudi po njegovem imenu.

K zgodovini nekega koledarja. V Bradfordovej tiskarnici v Finsdelfju se je pri »stavljenju vremenskih znamenj vrinol pogrešek, stavec je namre: na dan 12. avgusta postavil »sneg«. Ko se je uže četr milijona koledarjev razposlalo, še le potem se je zapazil pogrešek. Vlastnik tiskarnice se je vsled tega hudo razjezil; spokal stavca iz tiskarnice in faktorja dobro umil. A glej čudo: 12. avgusta se je vsula toča, ki se je končala z snegom. To čudno proročanje se je razglasilo in vse je hotelo imeti Bradfordov koledar, ki od tega časa zelo slove. Faktorju se je plača podvojila, uozega stavca pa so zopet v službo vzeli.

Književnost.

Ljudska knjižnica. Z številko 24 je končala svoj prvi tiskaj. Omenjeni zvezek orinaša zanimljivo povest »Očeta Blaž. Otilina« po dr. Baubergerju prev. L. Gorenjec. — Došel nam je tudi I. zvezek drugega letnika, ki obsega: »V Dragje povest; spisal I. Zgodnjik. — Žalosten konec malopridneke« povest, spisal Anton P. — Pripovedke: »Dve sestri«; razne »Pripovedke v Slatinski okolici« iz poljščine prev. en spisek E. Jelineka »Czaratory-ki v Poljakih« — slednjič: »Pastorka in »Griffina«. Ob enem vabi na naročbo na II. letnik, v katerem bode kakor lani donabala raznovrstnega gradiva za prostjeje ljudstvo. Da bode pa mogla svoje nalogi

temeljiteje ustrezeti, nego minolo leto treba je, da jej vsi dosejanji naročniki zvesti ostanejo ter da jo po svojej moči mej narodom širijo. Cena zvezka je res neznatna, kajti vsakdo si lahko posameznega vkupi za samo 6 kr.

II. in III. zvezek letošnjega letnika obsegata več lepih povesti pravljic in dobrih naukov namenjenih slov. mladini. »Iz mladih dni — za mlade ljudi« spisal J. S. Gombarov. Priporočamo še enkrat obilo naročbo na to potrebno knjižnico, koja si prizadeva svojim čitateljem vedno boljšega gradiva podajati.

Naročnina za vse leto (24 zvezkov) s pošto vred 1 gl. 70 kr. za polu leta 90 kr. Da se poštuina prihrani na posamezne snopiče, se v Trstu na prosaj pri Rifaliju na borsnem trgu.

Preporočali smo uže večkrat in gorko priporočamo tudi sedaj to koristno podjetje vsem našim čitateljem in prijateljem slovenske knjige.

Neve knjige. Dr. Alojzij Valenta, c. k. vladni svetovalec in profesor v Ljubljani, izdal je »Kratek navod o prvi pomoči pri nezugodah« v 1500 iztiskih. Ta navod šteje 16 strani in opisuje slučaje, v katerih je potrebna brza pomoč. Knjiga ni na prodaj, ampak se dobiva brezplačno po c. k. okrajnih glavarst. na Kranjskem. Izšla je knjiga na Dunaji v zalogi knjigarja St. Pražiča (I. Kotowating 10) z naslovom: »Zur Sanirung der Verletzungen des kroatisch-ungarischen Ausgleiches«, piscu je predmet temeljite znan. — »Parlamentar., unabhängiges Organ für slavische und österreichische Interessen, kateraga urejuje dr. K. Živnjak na Dunaji (VII. Lerchenfelderstrasse 25), izhaja vsak teden enkrat in stančetr letu 2 gl. 50 kr. Dalje časa prinašal je ta list obširen sestavek: »Program zur Durchführung der nationalen Autonomie in Oesterreiche«. Zdjaj so izšli vsi ti sestavki v posebnej knjigi. Tudi druga knjižica: Nomenclation der österreichischen-ungarischen Russen je na isti način izšla.

Tržno poročilo.

Kava — cene jako trdne s tendenco, da še više poskočjo. Prodalo se je 1500 vreč Rio po f. 45 do 56. 2300 vreč Santos po fr. 46 do 55, 200 vreč Java po fr. 63, 50 fardov Moka po fr. 95 do 100, Ceylon plant. stane f. 84 do 122.

Sladkor — kupčija je postala boljša in so cene trdne s tendenco, da še više postanejo. Sladkor v vrečah stane od fr. 21 do 24.75.

Sadje — dobra kupčija po še precej trdnih cenah. Pomeranec, limoni fr. 2.50 do 5, mandlji f. 80 do 82, fige v vencih fr. 13, rožiči fr. 7 do 8, opaša for. 25 do 27, Eleme f. 26 do 34, Sultanina f. 29 do 37.

Olje — malo kupčije po nižih cenah. Namizno stane f. 54 do 72, jedilno fr. 39 do 43, bombažno f. 27 do 33.

Petrolje — stalno na fr. 10, s tendenco da cena uže postane.

Domači pridelki — fižol stane danes rudečji for. 10 — beli for. 10.50 — zeleni for. 10.50 — bobinec for. 11 — koks for. 12 do 12.50 — maslo for. 84 do 92.

Žito — malo kupčije; pri vsem tem pa je pšenica dražja postala in se denes lepo rusko blago plačuje uže nad f. 10.

Les — cene se nekoliko boljšajo, ker se je kupčija na boljše obrnola.

Seno — dobro konj-ko seno se še vedno plačuje po f. 1.80 do 2.20.

Borsno poročilo.

Borsa mlahova, vsled neugotnih poročil iz Dunaja, sicer pa so državni papirji še vedno dobro vzdržani in se ni bati zdatnega padanja kurzov.

Dunajska Borsa dne 5. marcija

Enotni drž. dolg v bankovcih	85 gl. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	85 • 75 •
Zlata renta	114 • 90 •
5% avst. renta	101 • 95 •
Delnice narodne banke	874 • — •
Kreditne delnice	298 • 60 •
London 10 lir sterlin	125 • 90 •
Napoleon	— • — •
C. kr. cekini	9 • 99 1/2 •
Kr. državnih mark	5 • 94 •

Zahvala.

Rojanski pevski zbor se najprisrčneje zahvaljuje prečestitemu gospodu kaplanu Mih. Jagodcu za vse blagodarje od njega prijete. Posebno pa za onega za časa njegove spremembe. Živi ga Bog na mnoga leta.

V Rojanu 1. marča 1886.
Rojanski pevski zbor.

Dražbe.

V Tolminu: Posestvo Franceta Smrekar iz Kneže 2005 for. dne 23. marca, 27. aprila in 27. maja 1886. od 10—12 ure. — Posestvo Andrea Fratnik iz Iderskega 5325 for. dne 29. marca, 29. aprila 1886 od 10—12 ure. — Hisa Ferdo Šiligojaranj. Antona iz Tomina br. 93, br. parc. 69, cenjena f. 1800 dne 30. marča, 30. aprila, 4. maja 1886. od 10 do 12 ure.

V Kanalu: Posestvo Blaža Huala iz Lokovca 800 for. dne 3. aprila, 1. maja, 5. junija 1886. od 9 do 12 ure.

Negubite vremena

Od svietskich konjskih gunjevah, koje sam ja na dražbi za polovicu vriednosti kupio, i kojih se razprodalo u sve krajeva svieta, dajem dok jih imade na skladištu za samo for. 150

Konjske gunjeve

sa raznimi bojanimi rubovi, debele kano daska, duge 190 cm., široke 130 cm. upravo nerazkldive: I. vrst po for. 175 najbolja I. vrst fr. 195 po komadu 500 Duc.

žutodlakavih gunjevah za kočije sa raznobojnih crtah i rubovah, vrlo velike i fibe for. 3 komad. Osobito vriedne za vlastnika kočijah. Imadem takodjer 400 kom. svilenih pokrivačah za krevet iz najfinije Buretsville u najkrasnijih bojah, crvene, modre, žute, zelene, smedje, za najveće krevete komad for. 350, a jedan par for. 650.

Razaslije se uz gotov novac ili c. k. pošt. povz. tje.

U mojem uredu imadem na stotine zahvalnicah i naručbah od najvažnijih osobah, a nekoje od tih jesam jur objelodanio, druge koje ću prigodom objelodaniti može svatko kod mene razviditi Sve što nekonvenira uzme se natrag bez prigovora.

Opomena. Opominjem svakoga, da se čuvaju onih gunjevah odanih tvrđkah, koje se boje svoj naslov u oglasih objelodaniti. Tko želi dakle imati dobru i solidnu robu, neka se obrati na tvrđku od c. kr. trgovačkog suda protokoliranu

J. H. Rabinovicz

Wien Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.

NB. One gunjeve, koje nudjaju drugi po for. 150, for. 160 prodajem ja po for. 120 po komadu.

Cerkvene pesmi

nabrane med slovenskim narodom

Zvezek I.

ktere je izdalo Cecilijansko društvo za goriskonadškofijo se dobē za 80 kr spoštno vred pri M. Coppag-u, Knjigarju v Gorici.

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo, ustanovljeno leta 1831)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na živenje.

Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1884 f. 31,490.875 83
Premije za poterjati v naslednjih letih f. 21,006 641 33

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1884. f. 83,174.457 98
Plačana povračila: a) v letu 1884 f. 8,637.596 13 b) od začetka društva do 31. decembra 1884. f. 178,423.338 51

Letni račun, izkaz dosedaj plačanih odšk. dovanj, tarife in pogoje za zavarovanje in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobē v Trstu v uradu društva: Tergeste, scala III. v prvem nadstropju. 17-36

ROOB COCCOLA

posebnost

c. k. priv. in odlikovane tovarne

ROMANA VLAHOVA
v SIBENIKU.

Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro 1 B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnami in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.
Ta iz jagod *Juniperus communis* in diš. željč. napravljen liker je prijeten okusa.

Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtanec.

Prodajo na debelo preskrbujejo moje hiše v Sibeniku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladčarijah.
Nepokvarjeni pravi liker se pozua po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografvano firmo **Romano Vlahov.** 33-48-15

Hiša na prodaj

v Rocolu na dobrem kraju, vredna in cenjena nad 1200 gld. pa bi se predala koro za polovico zarad družinskih razmer. 4-4

Več pove naše Upravništvo.

Trgovina A. Mayer-ja

Pivom v steklenicah

naprava na paro

LJUBLJANA.

Cesarsko, Exportno n Bock-pivo

v zabojih z 25 in 50 stekl. 20-52

Žele se zalagarji v večjih krajeh.

Čujte in čudite se!

12.500 kosov

OGRINAL ZA DAME,

pojalnem zadosti velika tudi za največjo damo, v vseh modnih barvah ružičastih, sivih, črnih rdečih, modrih, belih, škotskih in turških itd, prodaja se po goldinar 1 goldinar

komad proti poštnemu povzetju, da se izpraznijo prostori 4-4
Exportbau „Zur Austria“, Wien, Oberdöbling, Mariengasse 31

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženjo prav kmalu najtrdovratnije žledčne bolezni. Prav izvrstno vtrazujejo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskah mlečnih nadležnostih, zoper bel tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo 53-45

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljatve pa edino v lekarnici *Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Paraboschi in M. Ravasini.* Ena steklenica stane 30 novcev. Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Zmaga obrtnije!

Vsled sprejetja popolne zaloge ene najboljših tovarn, ki je konci preteklega leta prenehala, sem v stanu prodavati naslednjo robo tako v cenā, da se še nikoli kaj enakega ni našlo. Jaz dam za sramežljivo ceno, ki skoraj niti za delo ni zadostna, namreč samo za

2 for. 25 kr.

jedno neobično gorko, dobro narejeno gost in lepo

OBLEKO ZA GOSPODE

(takozvano tigrovo suktnjo), n obhodno potrebno vsakemu možketnu, ubozemu in bogatemu, kajti podaje se vsakemu stanu. Ta dobra trpežna obleka se dobiva pri nas v vsaki velikosti, za vsak stas, ter zadostuje povedati dolgoletni in širokosti života da se v doli dobra suktnja. Kdor se hoče tedaj ohraniti zdravega ter ljudi svojo denarstveno mošnjico ter hoče imeti dobro in gorko obleko, naj si jo pred mogoče naroči kajti zaloga bo kmalu pokupljena.

Samo for. 350

Narjena obleka za gospē

Na tisoče najnovejših in najlepših obrazov koji eden drugega v lepoti presegajo, lepe fantazije in cvetice, nabockani ali nakeckani, trežni močni kalmuk in modni barhanti, v najlepših najmodernejših barvah, sivi, modri, črnkasti, v različnih temnih nuancah, narejeni so po žimskih krojih, in stane — jedna enaka oni kojo predstavlja podoba,

dobro narejena lepo okrašena gorka, moderna, lepa

zimska obleka za gospe dokler je še kaj zaloge stane le for. 350, ali pa enako opravljena samo iz finejših robe narejena for. 450. Ta noša obstaja iz široke haljine in temu priležajoče, lepo urezane stasne janke.

Razpošilja z poštnim povzetjem Feketova zaloga robe v notranjih deželah narejene Beč, Hunzlerstrasse Nr. 18-26 Svarim pred enakimi posameznimi ponudbami. 6-6

Št: 51 o. š. s.

Stavbena dražba

bode dne 18. marca 1886 od 11 do 12 ure dopoldne pri c: kr: okrajnem glavarstvu Sežanskem za oddajo stavbe novega šolskega poslopja v Vojsčici.

Klicna cena je 2442 gold: 15 kr; dražbeni vadum in stavbena varščina po 150 gold: Pismene ponudbe se ne sprejmejo.

Naris, proračun stroškov in stavbeni pogoji so pri c. kr. okrajnem glavarstvu, pa pri županstvu v Vojsčici v pregled razpoloženi.

C. K. okrajni šolski svet

V Sežani 1. marca 1886.

Piccoli-eva esenca za želodec
G. PICCOLI v Ljubljani

Odravja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških svedčevanj bolniki v želodcu in trebuhu, bolehalje, krč, izloščajo in promene, javne mrzlice, rahisanje, hemorojde, zatenoče, migrene itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Posilja izdelovateelj po pošti v skatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novcev. Pri večem številu debi se primeren odpost.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg-Lprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

Josp t Gabr. Piccoli-ju, lekarničarju v Ljubljani Na zahtevanje potrjuje, da sem Vaš cvet za želodec, kojega deli so mi dobro znani v velikih slučajih vapošnje rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili 25-50

Ljubljana, mesec januar 1884.
Dr. Emil vitez pl. Stčekl.
c. k. vladni svetovalec in detelno-samitnet poročevalec.
Podpisani potrjuje, da ima žledodčna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosodne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico žledodčne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassisch, župnik-kan. Plominj, Primorsko.
Antirrhoeum najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolju, hromoti delavnih čtunik, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.
Pastilje santoninske; (kolesci zoper gliste) izkušeno zdravilo zoper gliste skatljica 10 kr. 100 košč. 50 kr. 1000 košč. 5 gld. 2000 6 gld.
Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plučnim, prsnim in vranim bolečinam, zoper kašelj in hripavost. Skatljica 20 kr.
Zeliščni prani sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in plučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žlice. Steklenica 36 kr.

Tu navedena. Kakor vsa druga zdravila se smiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

v Ljubljani

na Dunajskej cesti,

kder se naročila tako

po pošti proti povzetju izvršujejo.

Nove Šmarnice

za leto 1886

so že v tisku; upamo, da bodo do srede marča dovršene in bodemo potem natančneje poročali.

To naj služi za odgovor na več vprašanj zarad „Šmarnic.“

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani,

Stolni trg št. 6.

Novi instrument staron-mški
Ariston za otroke
prezeza vse enake instrumente po eleganci, lepemu glasu in trajnosti. Za komad z 6 sekircami 16 gld., kedor hoče več sekire, plača za vsako 60 novcev.
Razun tega priporočam svoje harmonike 11- in druge muzikalne instrumente. Ceniki brezplačno in franko.
Trimmel, Wien, Kaiserstrasse J. N. 74

Nova tiskarna V. DOLENC v Trstu.

Tolžno bolnikovo življenje postane veseleje koj po pridobljenem zdravju.

Naznanila ozdravljenih v mesecih junij, julij, avgust 1885. v korist družimenako bolnim. Velika senzacija koja so vzbudili. Ivana Hoffa sladno pivo iz sladnega izvlečka, Ivana Hoffa sladna čokolada, Ivan Hoffovi sladni bomboni za trsa, koji vsi so istočasno bili izumljeni, napravila je, da je vsa omikana Evropa temu veselo pritrčila, sedaj tudi Amerika, pripoznalna izjave vseh zdravnikov za notranje bolezni, s čemur je združeno tudi pridobljeno množevilnih odlikovalnih svetinj in slednjih radošno pritrčilo vladajočih cesob, knezov in kneginj, s čemur se združujejo množevilni diplomi za dvornega založnika in priznalna odlikovanja za zasluge. Število teh odlikovanj je sedaj 63 ki je, ako tudi se je nahajalo neko gibanje za sanitetno stroko, nedosegljivo bilo. Naj začnemo z izjavami in zahvalnimi pismani častitega občinstva, kojih se v arhivih izdelaveč čez sto tisoč hrani

Glavna tovarna za Avstrijsko-ogerske dežele pri gospodu

IVANU HOFF-U,

dvornemu založniku več evropskih vladarjev, c. kr. svētniku, lastniku c. kr. zlategrki za zasluge z krono, vitezu višjih pruskih in nemških redov, izumitelju in izdelalcu Ivan Hoffovega sladnega izvlečka, dvornemu zalagarju večjih vladarjev evropških, Beč, tovarna: Grabenhof, Bräunerstrasse št. 2. tovarniška zaloga in pisarna: Graben. Bräunerstrasse št. 8.

Tolna 17. junija 1885.

Sladni izdelki, ki ste mi jih 26. maja poslali, delovali so izvrstno. Kašej, ki me je celo leto nadlegoval se mi je zmanjšal in tudi apetit se mi povrnol. Prosim Vas, da mi pošljete še 33 sklenice zdravilnega piva iz sladnega izvlečka. Spoštljivo-udani

Dr. Hugo Rusz, vojaški zdravnik 7 husarskega regimenta, Tolna, Ogerska.

Pred vsem izrekam Vam tisočero zahvalo za vrlo dobro Vaše zdravilno pivo iz sladnega izvlečka, ki mojej hčeri izborno pomaga, zelo jači, in daje apetit in spanje. Izrekam Vam še jedenkrat gorko zahvalo v imenu moje hčere za Vaše izvrstno uplijvajoče sredstvo: hvaležna Louise v. Merzlyak rojena bar. v Cabatlini-Ehenberg.

Novi pri Reki 5. jul. 1885.

Vaše blagorodje! Dozvoljujem si Vas prositi še za doposlanje Vaših izbornih sladnih izvlečkov za mojo bolno ženo, za isto ceno kakor zadujkrat, kajti po užitju 13 sklenic zdravilnega piva iz sladnega izvlečka se je mojej seprogi zdravje mnogo zboljšalo. Rad bi se Vam osobno zahvalil ter gorko bi želel spoznati najdobrodelnjšega vseh ljudi, ki je tolikim ubogim bolnikom pomagal in jih potolažil, uč nišji uprav čudotvore z svojimi izdelki. Bog Vas obvaruj še mnogo leta v dobrovoljno tolažbo vseh bolnih.

Gran, 9. julija 1885.

Ernest Ruscher, feldvebelj 5 Comp.

Vaši sladni izdelki koje sem v nekej prni bolezni rabil, pomagali so mi zelo, ker po njih zadobil sem popolno zdravje; molim Vas, da mi šaljete še za 5 for. Ivan Hoffovih piva iz sladnega izvlečka.

Vel-Mihalyfalva, 29. julija 1885.

Polyak Ferencz.

Odkar rabim sladno pivo zboljšalo se mi je zdravje in zadobil sem apetit; zato Vas prosim za doposlanje še 11 sklenice piva iz sladnega izvlečka.

Arpad-Nagy Salonta, 6. avgusta 1885.

Beöthy Janos.

Za manj nego 2 for. se ne pošlje ničesa.

Vse prodajalnice so za prodajo na drobno pooblašcene z litografovanim barvastim plakatom.

Zaloge. Trst: Glavna zaloga Franc S. Prinz, ulica Aquedotto, potem: J. Serravallo, C. Zanetti, lekarna in Ivan Cillia mirodilnica Ponte rosso, G. B. Angeli mirod, Piazza delle legna. Zagreb: Lekarna k „Salvatoru“, Nadbiskupska lekarna in Milosrdnih bratov. Bocen: I. Bergneister, Moser, Illing lekar. Kotor: M. Stefanovic, lek. Reka: Nik. Pavačić, Fr. Zeche, mirod.; G. Prodram Farmacia di Corte, Farmacia Arciduciale, Farmacia alla Salute, Gorica: G. Cristofaletti. Inmost: lekarna k tirolskemu orlu. Kranj: Franjo Dolenc, Ljubljana: Peter Lasnik, Meran: Fikenscher Haller, W. v. Pernwerth lek. Pulj: G. B. Wassermann lekarna. Duvrovnik: Anton Drobac. Rovereto: R. Thaler lek. Riva: Canella lek. Sibenik: P. Boro, N. pl. Mištura lekarna. Split: Tocigl, de Grazio. Alpinović mirodilnica, Tient: Cugini, Larcher, Frici, Sauloni lek. Zadar: Chr. Mazzocco.